

Inbreng Regio Amersfoort voor het Manifest voor de verkiezingen van Provinciale Staten 2019.

Het bestuur van de VNG Utrecht wil een 'Manifest van de Utrechtse gemeenten' aanbieden aan de lijsttrekkers c.q. mogelijke onderhandelaars voor een nieuw college van Gedeputeerde Staten. Het is de bedoeling dat dit Manifest een inhoudelijke plek krijgt in het provinciaal beleid voor de komende bestuursperiode en bijdraagt aan een goede samenwerking tussen provincie en gemeenten.

Regio Amersfoort kiest voor een gezamenlijke inbreng in het Manifest.

Maatschappelijke opgaven en partnerschap

Regio Amersfoort is het (provinciegrens overschrijdend) samenwerkingsverband van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Nijkerk, Soest en Woudenberg. De Regio Amersfoort ziet zich gesteld voor een aantal maatschappelijke opgaven, die de komende periode vragen om oplossingen op regionaal schaalniveau. Vanuit de overtuiging dat maatschappelijke opgaven vragen om oplossingen vanuit de maatschappij, brengt dit ook een andere rolinvulling door de overheid, bedrijven, (maatschappelijke) organisaties en inwoners met zich mee.

- Bij het proces om te komen tot een nieuwe **Strategische Agenda 2019 – 2022** hebben wij gekozen voor het gedachtegoed en methodiek van De Dialoog. Samen met de samenleving in de regio Amersfoort ontwikkelen wij een visie op energietransitie, kwalitatieve woningbouw en arbeidsmarkt. Dit gebeurt via een verregaande vorm van participatie, waarin wij u ook graag willen betrekken.
- In lijn met de trend van opgavegericht werken en (horizontale) netwerksamenwerking zien wij ook voor de Provincie een rol als gelijkwaardige **partner**, die afhankelijk van het onderwerp op het ene moment een meer initiërende rol kan pakken en op andere momenten het initiatief bij andere partners kan laten. Het is essentieel dat samenwerking gepaard gaat met respect voor elkaars rollen. Bij vraagstukken in het ruimtelijk domein dient de provincie zo veel als mogelijk rekening te houden met regionaal, maar ook lokaal geformuleerde visies. Zo is in het coalitieakkoord van Soest bijvoorbeeld vastgelegd dat er niet gebouwd gaat worden in de polder.
- **Samenwerking** tussen overheid-bedrijfsleven-kennisinstellingen ("triple helix") én inwoners is niet alleen van belang op inhoudelijke gronden, maar ook relevant voor het aantrekken van (co-)financiering vanuit "Den Haag" en "Brussel" (zie o.a. voorwaarden voor cofinanciering uit de Regio envelop/Regio Deals). De regio Utrecht (Provincie, Regio's (Amersfoort en U10), Amersfoort, Utrecht en Gooi en Vechtstreek) heeft in de afgelopen periode concrete stappen gezet om de samenwerking op dit vlak te versterken (Economic Board Utrecht, verkenning Regionale Ontwikkelingsmaatschappij, Regio Deal propositie, etc). Wij pleiten ervoor om de versterkte samenwerking verder te continueren en zo te bouwen aan een (economisch) krachtige regio.
- Om regionale opgaven effectief en voortvarend te kunnen oppakken is het noodzakelijk dat de provincie ook een bijdrage levert in de vorm van **(co-)financiering**. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan het wegnemen van belemmeringen bij binnenstedelijke gebiedstransformatie om versnelde woningbouwproductie mogelijk te kunnen maken.

- De beperkte schaalgrootte van de provincie, de in elkaar grijpende opgaven (woningbouwproductie/infrastructuur) én de concurrentie om (co-) financieringsgelden vanuit Den Haag/EU met andere regio's (MIRT, etc.) vragen om een sterke én integrale regionale benadering. Het provinciale bestuur heeft de taak om deze **integraliteit** en de betrokkenheid van alle relevante stakeholders te borgen. Voorkomen moet worden dat de impact van de provincie/regio in verhouding tot andere regio's (zie metropoolregio Amsterdam, metropoolregio Rotterdam-Den Haag) afneemt door een fragmentarische benadering in de Utrechtse regio.

Omgevingsvisie

In de periode 2019 – 2023 vraagt een groot aantal vraagstukken een bestuurlijk antwoord van de Provincie en de gemeenten. Een zeer relevant onderwerp voor deze periode is de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021. De door de VNG genoemde onderwerpen voor het Manifest krijgen een plek in de bijbehorende Omgevingsvisie. Het doel van de Omgevingswet is om als overheden meer te werken vanuit vertrouwen, initiatieven mogelijk te maken en een andere wijze van planologie bedrijven: "uitnodigingsplanologie". Dit vraagt van zowel provincie als gemeenten om een open houding en het formuleren van zo helder mogelijke doelen in hun Omgevingsvisie. Initiatiefnemers worden uitgenodigd binnen deze kaders te komen met voorstellen voor (her)ontwikkeling. Vragen die daarbij aan de orde komen zijn: "Hoe gaan we in de toekomst om met ontwikkelingen in het sociaal-fysieke domein?" "Is dat decentraal, tenzij?", "Hoe vindt de onderlinge afstemming tussen de nationale, provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies (NOVI, POVI en GOVI) plaats?" "Wat zijn de rollen/taken van de betrokken actoren/overheden?" "Hoe worden de verschillende belangen gewogen?" Onder de Omgevingswet is er sprake van één bevoegd gezag. Dit vraagt om samenwerking tussen provincie, gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten e.d. Wij waarderen het dat de provincie de samenwerking tussen partijen faciliteert om hiervoor tot afspraken voor een nieuwe werkwijze te komen.

Aantrekkelijke woon- en werkomgeving

Ons doel is bijdragen te leveren aan de versterking van Regio Amersfoort als unieke plek om te wonen, werken en te leven. Dat betekent de kwaliteit van leven behouden en waar nodig versterken en samen te werken aan een duurzame en stabiele regionale economie.

- De basis voor de ontwikkeling van Regio Amersfoort is onze **Regionale Ruimtelijke Visie** (<https://bureau.regioamersfoort.nl/wp-content/uploads/2018/02/RRV-eindrapport-webversie-20180226.pdf>). In december 2017 hebben de gemeenteraden in de regio Amersfoort (al dan niet geamendeerd) ingestemd met de Regionale Ruimtelijke Visie. In deze visie wordt op een integrale en beargumenteerde wijze aangegeven wat nodig is om de regio Amersfoort aantrekkelijk te houden voor (nieuwe) inwoners, bedrijven en bezoekers. Wij vinden het belangrijk om de groei die op de regio afkomt ook in onze eigen regio te faciliteren. Dat betekent dat er ook mogelijkheden moeten worden geboden in de provinciale omgevingsvisie om eventueel buiten de rode contouren te bouwen. Wat ons betreft heeft de provincie een rol waar het gaat om het wegnemen van de drempels die het (versneld) realiseren van de woningbouwopgave in onze regio belemmeren.
- Aantrekkelijkheid en aantrekkingskracht van de regio zit in de combinatie van een goed woonklimaat, goede en voldoende werkgelegenheid en goede voorzieningen om te recreëren in de nabijheid. Dit kan het buitengebied zijn om te wandelen en fietsen, maar ook uitgaans- en culturele voorzieningen. Het bieden van **ruimte** voor woningbouw en bedrijvigheid is middel hiertoe. Een (steeds kleiner) deel van deze vraag kan worden geaccommodeerd in de bestaande stad, al dan niet door herontwikkeling van leegstaande panden en percelen. Dit geldt te meer als niet alleen wordt gekeken naar de kwantiteit van de ontwikkelingsmogelijkheden, maar ook naar te creëren woon-

en werkmilieus. Vanuit een inzicht in behoefte moet bezien worden waar in de regio welke woonmilieus en bedrijvenlocaties kunnen worden gebouwd. Daarbij moet rekening worden gehouden met de groei die we op de regio af zien komen.

- Zowel bij de uitgiftecapaciteit van bedrijventerreinen als bij de nieuwbouwcapaciteit van **kantoren** dreigt een tekort te ontstaan. De Provincie heeft met het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) kantoormeters geschrapt, maar vooral op plekken waar deze meters al niet gerealiseerd zouden worden. Er is echter behoefte om elders in Amersfoort nog een relatief bescheiden nieuwbouw te laten plaats vinden op (her-)ontwikkelingslocaties. Daarvoor vragen wij de ruimte aan de provincie. Ook hier moet maatwerk plaatsvinden.

Dit geldt ook voor de **bedrijventerreinen**. Daar dreigt de regio Amersfoort binnen enige jaren door haar voorraad uitgeefbare grond heen te raken.

Het is daarom van het grootste belang dat op dit moment voldoende plannen voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen in voorbereiding zijn of komen om aan de toekomstige vraag te kunnen voldoen. In de huidige planvorming (PRS, PRV, RES), zoals voorzien door de provincie, komt dit onvoldoende tot uiting. In de uitwerking van de RES zou dit meegenomen moeten worden.

- Voor zowel inwoners, werkenden als recreanten is een (blijvende) goede **bereikbaarheid** via alle verkeersmodaliteiten van elementair belang. Deze verbindingen eindigen niet bij de regio-/provinciegrens en daarom vraagt dit een brede visie en (inter)provinciale afstemming. Een snelle verbinding met het Utrecht Science Park waar veel van onze (studerende) inwoners gebruik van maken is van belang. Zo is voor de gemeente Eemnes van belang dat lijn 150 naar de Uithof terug komt.

Verder impliceert een goede bereikbaarheid ook verkeerveilige provinciale verbindingswegen, ook waar provinciale wegen gemeenten doorsnijden.

Een goede (OV-)verbinding van de regio met regio Utrecht en de rest van de provincie is uitgangspunt bij de RRMA en het Toekomstbeeld OV.

- De in 2019 door provincie en regio gezamenlijk op te stellen **Regionale energiestrategie (RES)** moet inzicht geven in de ruimte die nodig is voor de energietransitie: wind- en zonne-energie, de noodzakelijke CO2-reductie en klimaatadaptatie. De maatregelen die in dat verband worden genomen kennen in veel gevallen een sterk ruimtelijke dimensie die vaak verder reikt dan de grenzen van gemeenten (De energiestrategie vraagt ruimte in het landelijk gebied, maar ook binnenstedelijk) en regio's. Dit vraagt om regionale afstemming. De provincie is in dit kader een belangrijke partner.

- De druk op het **landelijk gebied** neemt toe door schaalvergroting in de landbouw, stoppende agrarische bedrijven, behoefte aan ruimte voor recreatie en energietransitie. Maisakkers veranderen in energieakkers, of paardenweides en de recreatiedruk vanuit de stad neemt toe. De vraag naar ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied is naar verwachting groter dan de mogelijkheden hiervoor. Het is zaak de verbinding tussen de stad en het platteland te versterken, door goede recreatieve voorzieningen en verbindingen. Daarnaast is afstemming noodzakelijk met ons (cultureel) erfgoed, zoals onder andere de Grebbelinie, natuurgebieden en de Nationale Parken Utrechtse Heuvelrug en Veluwe. Dit vraagt samenwerking, ook over de provinciegrenzen heen.

- Voor het behoud van een goed en gezond woonmilieu ("gezond stedelijk leven") moet ervoor worden gezorgd dat de aanleg van nieuwe **recreatievoorzieningen/-gebieden** gelijke tred houdt

met de bevolkingsgroei. Voor een groeiende stad als Amersfoort is het belangrijk dat de provincie in haar ruimtelijk beleid en recreatiebeleid daarvoor voorwaarden schept. Het gaat daarbij om (doorgaan met) investeren in de ontwikkeling en instandhouding van regionale routestructuren en het mede faciliteren van aanleg en instandhouding van andere bovenlokale voorzieningen voor de openluchtrecreatie.

- In het **cultureel regioprofiel** (“Eeuwig Jong”, oktober 2018) staan thema’s en uitdagingen geformuleerd die in samenwerking tussen de steden (Amersfoort, Utrecht) en de provincie moeten worden uitgewerkt. Hierbij staat o.a. de buitengewoon hoge dichtheid van cultuurhistorisch erfgoed, als één van de sterke punten van de regio, centraal. Het is belangrijk dat de Provincie de steden ondersteunt bij het uitwerken van het culturele regioprofiel. Ook voor de instandhouding van lokaal erfgoed met bovenlokale betekenis is de Provincie mede verantwoordelijk.
- De provincie kan een positieve rol spelen bij het versterken van de **regionale economische kracht** o.a. door ruimte en vertrouwen te geven waar het kan en de regierol te reserveren voor situaties en ontwikkelingen die daar om vragen. Dit geldt bijvoorbeeld op het gebied van **detailhandel** waar het van belang is dat er flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe trends en ontwikkelingen zonder daarbij de vitaliteit van de bestaande winkelgebieden uit het oog te verliezen. Kortom: maatwerk moet centraal staan. In alle gevallen moet vertrouwen in de capaciteit van individuele steden/gemeenten om, in nauw overleg met de partners in de regio, adaptief in te spelen op economische en maatschappelijke ontwikkelingen/trends de basis vormen voor de wijze waarop de provinciale overheid samenwerkt met lokale overheden.